

Rättsfall

Rättsfall som behandlar rödlistade arter

Källor se nedan.

Orre

MÖD 2012-05-29 M 7639-11 Gullberg Söderhamn	9 verk 150 m total-höjd	Avslag. Miljöprövningsdelegationen (MPD) avslag ansökan MMD Östersund gav tillstånd till 9 verk. MÖD upp-hävde sedan MMD:s tillståndsdom och fastställde MPD:s avslag. MKB:n underkändes. Fiskgjuse, tjäder och orre inom platsen. Ansökan gav inte underlag för att säkerställa att artskyddsförordningen efterlevdes. Tillämpningen av artskyddsförordningen när det gäller val av plats liknar mycket tillämpningen av 2:6 MB. Den valda platsen har inte pekats ut i kommunens tematiska tillägg till ÖP. Finns närliggande område som är riksintresse för vindkraft som även omfattas av ÖP för vindkraft. MB 2:6 är inte uppfyllt. MKB:n är för dålig när det gäller artskyddet och för dålig när det gäller alternativredo-visningar.
MÖD 2018-06-19 M 6331-17	442 verk	Etapp 3 av Markbygden. Tillåtligheten tidigare avgjord av regeringen. Nu fråga om skyddsavstånd och arbetstid i förhållande till kungsörn samt skyddsavstånd avseende orre (gällande spelplatser för mer än 10 tuppar). Vidare fråga om kompensationsåtgärder avseende rennärningen.

MÖD 2015-02-06 M 2538-14 Sävsjö Hylletofta	Fyra vind-kraftverk	Anmälningssärende, fråga om fågelinventeringens kvalitet. Fågelinventering bestod av ett e-postmeddelande, en punktrutt och GPS-karta samt två fotografier. Området hade besökts vid tre tillfällen. Analys av inventeringen saknades och GPS-kartan var svårtydd. Förekomsten av skogshöns och spelplatser för dessa var för dåligt utredd. Målet återförvisades till nämnden för fortsatt handläggning.
---	---------------------	---

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Aplung 1:3 (Fryksdalshöjden), Sunne

Ink 2014-xx: Bixia Byggvind, 9vk/200. MKB: få naturvärden o fladdermöss av högriskarter, fågelinventeringar visar att ok med försiktighetsmått. Lst vill ha ytterligare utredning om rov- fåglar (inkl bivråk) o nattskärra, skyddsavstånd mot smålom. NV pratar allmänt om skyddsav- stånd. SOF/Birdlife avstyrker flera verk.

MPD/Örebro 2015-12-11; 3994-2014 (OBS att beslutet därefter upprepades ordagrant som MPD/Örebro 2015-06-01; 1428-2016: Tillstånd till 8vk, skyddsvillkor för spelande orrar (V8), avslår vk2 mht spelplats för orrar.

MMD/Nacka 2017-07-19; M 4132-16: Bolaget, enskilda o SOF överklagade, MMD skärpte bara villkoren för orren map speltiden till 15/3-15/5.

JP 2019-06-10: Överklagades inte/ej PT

MPD/Kalmar 2014-06-24; 4757-12: MKBn ok, tillstånd till 11 verk, inte viss vägdragning mht hydrologin, villkor om buller. Våtmarker men inga spelplatser för tjäder, spelande natts- kärra, sparsamt med fladdermöss (5 arter, varav ingen rödlistad eller sällsynt), ett verk endast 750m från spelplats för orre o bör därför avslås.

MMD/Växjö 2015-01-12; M 3188-14: Ett stort antal närboende o ville att ansökan skulle av- slås, alternativt villkor ändras. Även bolaget överklagade o ville ha tillstånd till verk 11 o vägdragningen. Man menade att det generella avståndet till orrens spelplats på 1 km inte var motiverat här o störningar kunde motverkas gn skyddsåtgärder. Bolaget ville även ha

lindri- gare bullervillkor. Grannarna argumenterade i bullerfrågan o pekade på att Horshaga omges av ytterligare sex andra parker med tillhoppa 131 verk (Millestorp, Petersborg, Nottebäcken, Lemnhult, Tvinnesheda, Sjömåla), två ytterligare planeras (Älmedal, Rosenholm). MMD höll med MPD om verk 11, då inga omständigheter tyder på att annat avstånd än 1,000 m ska gälla även här, däremot kan vägdragningen utformas så att hydrologin skyddas.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Berg 1:9 mfl, Uppvidinge

Ink 2014-01-07: Stena Renewable ansöker om tillstånd till max 40 vindkraftsverk med höjd överstigande 200m (vindpark Berg/Flöxhult), boxmodell.

MKB: Viss påverkan på enstaka fåglar o landskapsbild. Lst kräver samråd med TM vid slutlig placering. NSF Kronoberg, Kronoberg OF o Uppvidinge Fågelklubb avstyrker pga 29 särskilt skyddsvärda fåglar, fågelinventeringen utmärkt, flera fåglar känsliga för vindkraft. MPD/Kalmar 2016-04-14; 107-14: Tillstånd till max 40 vindkraftverk om max 200m, villkor om avstånd till våtmarker o sjöar, orrspelplatser o fladdermusrapporterad plats vid Marskog. Bedömning (27): ej RI, oklart vilka avstånden är till bostäder, men alla över 1km, skyddsav- stånd till habitat för skyddsvärda fågelarter, fransfladdermus (rödlistad, sällsynt). Villkor för anläggandet (V8) av hänsyn till skyddsvärda o känsliga arters spel o häckningsperioder, MMD/Växjö 2018-03-22; M 2326-16: Stena o 57 enskilda o föreningar överklagade. Bolaget menar att 25% av området faller bort pga skyddsavstånden till storlom o fladdermus, åberopar MÖDs domar i M 5256-08 o M 9650-12 till stöd för boxmodellen. Lst/Kalmar o Lst/Kronoberg pekar på förekomst av skyddsvärd fågelart o behov av längre skyddsavstånd till fransfladdermus. MMD: Delar av utredningen om skyddsvärda fågelarter har hållits inom stängda dörrar o sekretess råder. MÖD har på sistone betonat att det inte räcker med skydds- avstånd o stoppreglering (M 3892-17 o M 1413-16), MPDs skyddsavstånd tillräckligt skydd för övriga arter, men för skyddsvärd fågelart har sökanden inte lyckats motbevisa påståendet om att exploateringen vore negativ för populationens o därför i strid emot 4 § AF o därmed 2:6 MB (ref MÖD 2017-11-06; M 3892-17), ansökan avslås.

MÖD 2018-03-29; M 1633-18: Stena överklagade. Beslut om avvísning av överklagande av utlämnande av handlingar från Lst (MÖD 2018-03-29), får överklagas endast i samband med dom i målet. PP 2019-12-12; ej PT 2018-08-14.

Rovfåglar

Domar:

Enligt domar nedan kan det hävdas skyddsavstånd till rovfågelsbon (oftast kungsörn och havsörn) på 2-3 km och att inte bara bona utan flygvägar och sammanhanget leder till avslag med hänvisning till artskyddet.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Berg 1:9 mfl, Uppvidinge ... Lst/Kronoberg pekar på förekomst av skyddsvärd fågelart o behov av längre skyddsavstånd till fransfladdermus. MMD: Delar av utredningen om skyddsvärda fågelarter har hållits inom stängda dörrar o sekretess råder. MÖD har på sistone betonat att det inte räcker med skydds- avstånd o stoppreglering (M 3892-17 o M 1413-16), MPDs skyddsavstånd tillräckligt skydd för övriga arter, men för skyddsvärd fågelart har sökanden inte lyckats motbevisa påståendet om att exploateringen vore negativ för populationens o därför i strid emot 4 § AF o därmed 2:6 MB (ref MÖD 2017-11-06; M 3892-17), ansökan avslås.

MPD/Norrbottnen 2014-04-10; 8395-2011: Tillstånd 52vk/184m, villkor om anläggningstider för vissa områden mht rennäringen, till bo för skyddsvärd fågelart, för att undvika fågelkollis- ioner med elledning, placering efter samråd med TM (beslutsrätt). MKBn tillräcklig, skyddsavstånd till bon bör vara tre km mht osäkerheten i inventeringarna, dessutom hänsyn till artens känslighet under häckningsperioden gn extra avstånd under anläggning, tillräckligt avstånd till våtmarker.

MMD/Umeå 2015-12-10; M 1423-14: Bolaget, kommuner, samebyn o enskilda klagade, MMD ändrade map skyddsavstånd till fågelarter mfl villkor. MKBn ok (18), gemensam till- ståndstid på 30 år för hela projektet (23), verkställighetsförordnande ok mht kostnaden för bolaget o regeringens tillåtlighetsbeslut (27), villkor 5 o delegationsvillkor 1 mht våtmarks- fåglar o storlom ska inte undanröjas (33), villkor 7 om tre km avstånd till bon, även till nyupp- täckta (49)

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Katrineberg 1:25 mfl (Vindkraftpark Hemberget), Ljusdal

Ink 2013-12-03: Nordex Sverige, ursprungligen 34vk/240m, Ljusdal tveksam → 27vk/240, därefter 23vk/210m. MKB: fåglar o fladdermöss, yttranden från Lst o enskilda (erfaren fågel- inventerare).

MPD/Dalarna 2016-11-03; 11941-2013: Tillstånd 23vk/210m/35 år. Villkor om naturmiljön, kungsörn o orre, uppföljning av fåglar, delegation av placeringen. Diskussion kring förekomst av kungsörn ref dom av MMD/Östersund (2015-09-10; M 1394-14) enligt vilken inte enbart bon ska beaktas, här anser dock MPD att förekomsten av kungsörn hindrar etableringen om avstånd på 2km hålls + kontrollprogram (V3 o V4), trots motstridiga uppgifter. MMD/Nacka 2018-01-31; M 7130-16: Bolaget o SOF överklagade, MMD ansåg att utredningen inte var tillräcklig för att kunna bedöma påverkan på främst kungsörnden inkl kumulerad effekt med övriga vindkraftverk i närheten, oavsett vilken layout som väljs. Återförvisning till MPD.

MPD/Dalarna 2019-05-22; 1176-2018: Lst avstyrker numera pga av den stora örnförekomsten, inom kärnområde för arten o hela parken inom den sekundära skyddszonen på 6km, MPD avslår av dessa skäl. VD 2021-05-10: överklagat ligger i MMD

2015 Ändringstillstånd till vindkraftverk på Högaliden, Umeå

Ink 2014-05-15: Fred Olsen Renewables, tidigare tillstånd från 2011, 34vk/150m → 25vk/200m.

MPD/Västerbotten 2015-04-23; 4085-2014: Bifall, 25vk/200m, ändrad säkerhet o bara något annorlunda villkor; förändrad säkerhet, flygområde o utredning om fladdermöss. MMD/Umeå 2016-03-02; M 1351-15: Bolaget o en enskild klagade, ville få bort villkoret resp utöka villkoret till skydd för fladdermöss. Lst pekade på att 2011 var kunskapsläget dåligt map fladdermöss i AC län, här är utredningen av förekomsten fortfarande undermålig. MMD höll med o ansåg att bristen utgjorde rättegångsfel o återförvisade målet till MPD för förnyad prövning. Därefter kompletterades ansökan; behövs inga försiktighetsmått andra än Batmode. Kungsörnsgruppen menar att 2km från örnbon är för kort enligt Vindval 2013, vill ha 5km

MPD/Västerbotten 2016-06-23; 2065-2016: Tillstånd 25vk/200m, gamla villkor + Batmode, anser att kunskapsläget map fladdermöss är lågt, men accepterar ändå att tillståndet ändras. LC 2020-02-17: Överklagades inte.

MMD/Umeå 2019-08-27; M 1237-17: Bolaget, samebyarna, Piteå överklagade. MMD (57ff) anser att boxmodellen kan accepteras i detta fall då (ref MÖD 2018-10-02; M 9618-17 med uttalande om att alla tänkbara placeringar måste kunna godtas), här är det så under förutsättning att villkor ges som tar hänsyn till artskyddet, 3km från bon i enlighet med praxis.

Smålom

Rättsfall

Förekommer vid ett flertal tillfällen där den utgjort hinder för exploatering.

Källor: 1 och 2*

MPD/Västerbotten 2014-04-10; 1182-2012: Bifall max 45vk/200m med boxmodell, villkor om slutlig placering, tider o avstånd (bla till boplats för havsörn), kontroll av bla havsörn, smålom o fladdermöss. Boxmodellen ok, bolaget åtagit sig att hålla sig minst 2 km från **smålommen**,...
2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Täfteå, Umeå

Ink 2012-01-25: Täfteå Vindkraft, 11vk/190m, boxmodell. MKB:
MPD/Västerbotten 2014-10-09; 723-2012: Tillstånd 11vk/190m, villkor om slutlig placering, stoppområden för känsliga naturtyper o arter (havsörn, smålom), Batmode (15/7-30/9), samråd med rennäringen, buller o skuggor. MPD godtar MKBn o sökandens åtaganden i stort, 2km till havsörnsbon, bör också ingå i kontrollprogrammet, liknande om **smålom**.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Västra Fjälla 2:4 mfl, Dals-Eds och Färjelanda

Ink 2013-12-29: Rabbalshede Kraft, 6vk max 200m (Vindpark Holmevattnet). MPD/Västra Götaland 2015-01-22; 42500-2013: Tillstånd, MMD/Vänersborg 2016-01-29; M 834-15: Villkorsändring...
MÖD 2016-12-21; M 1413-16: Avslag pga tjäder, **smålom** o nattskärre...
MÖD 2016-12-21 M 1413-16

Vindpark Holmevattnet
Dals-Eds och Färgelanda

MÖD:s bedömning blev att den ovanligt höga tjäderförekomsten i kombination med bristerna i fråga om utredningen av nattskärre och **smålom** medför att sökanden inte visat att platsen är lämplig. Ansökan avslås.

MÖD 2018-06-13 P 7648-17

Fråga om påverkan på berguv, pilgrimsfalk och **smålom**.

I området finns häckande pilgrimsfalk, berguv och **smålom**. Dessa arter är upptagna i EU:s fågeldirektiv (2009/147/EG) bilaga 1 och rödlistade, där pilgrimsfalk och **smålom** är klassade som nära hotad och berguv som hotad... Lokaliseringen är inte lämplig, ansökan om bygglov avslögs.

Tjäder

Domar:

Det finns många domar och debatt kring tjäderns behov av skyddsavstånd till vindkraftverk. Spelplatserna, om tillräckligt ? många tuppar, innebär alltid skyddsavstånd ofta 1 km men ifrågasätts. Bestånd över 2 tuppar/kvkm undantas från exploatering.

<p>MÖD 2016-12-21 M 1413-16 Vindpark Holme-vattnet Dals-Eds och Färgelanda</p>	<p>Sex verk 200 m total-höjd</p>	<p>I huvudsak fråga om tjäderspelplats i närheten av etableringen, samt nattskärra och smålom. MÖD uttalade bl.a. följande. Nio spelande tjädertuppar har observerats i området, med en större spelplats om ca 10 ha i den södra kanten av området mellan verksplatserna 2–4 och 6. Spelplatsen ligger med sitt centrum mellan 150–750 m från de närmsta verksplatserna. Så stora tjäderfö-rekomster och spelplatser är ovanliga så långt söderut i Sverige. Ytterligare spelplats finns, området är rikt på tjäder. Tjädern har en begränsad manövreringsförmåga och kolliderar förhållandevis ofta med vindkraftverkstorn eller slungas till marken av turbulensen från rotorbladen. Tjädern anses särskilt störningskänslig på spelplatsen och Naturvårdsverket rekommenderar en skyddszon på 1 km mellan vindkraftverk och större tjäderlekar (fler än 5 tjädertuppar). Det är ovanligt att det i dessa delar av landet finns en så rik tjäderförekomst. Området är därför särskilt skyddsvärt. Att enbart studera hur vindkraftverken påverkar tjädern är inte tillräckligt.</p>
--	--------------------------------------	---

<p>MÖD 2019-12-16 M 1845-19 Västervik</p>	<p>8 verk 200 m total-höjd</p>	<p>Frågor om påverkan på tjäder, nattskärra och storlom. Dessa fågelarter är upptagna i bilaga 1 till artskydds-förordningen. Tjäder. Det finns sumpstråk och sumpskogar knutna till tjäderspelplatsen som är lämpliga fortplantningsområden för tjäder. Krävs därför ytterligare skydd för tjädern (utöver vad underinstanserna föreskrivit). MÖD föreskriver att inga vindkraftverk får placeras inom en skyddszon för tjäder, som sträcker sig en kilometer från tjäderspelplatsens ytterkant, samt att vindkraftverkens vingar inte får överskrida gränsen till skyddszonen. Inga vägar inom skyddszonen för tjäder. Vidare angavs vissa begränsningar i tid för arbeten relaterat till skyddszonen. MÖD instämde i MMD:s bedömning om Nattskärra och storlom. Nattskärra. Naturvårdsverkets rapport 6740 ”Vind-kraftens påverkan på fåglar och fladdermöss” ska beaktas. Bestånd på över två spelande hannar per kvadratkilometer undantas från vindkraftsutbyggnad. I nu aktuellt fall var det 1,14 spelande hannar per kvadratkilometer vilket inte var skäl att undanta om-rådet. Storlom fanns inte i området och utgjorde därmed inte hinder för tillstånd. Med angivna begränsningar var platsen lämplig och uppfyllde MB 2:6 och</p>
---	------------------------------------	--

<p>MÖD 2019-05-09 M 4293-18 Grönhult, Tra-nemo och Gislaved</p>	<p>13 verk 201 meter</p>	<p>Boxmodell, buller, tjäder, ekonomisk säkerhet m.m. En förutsättning för att tillstånd ska lämnas för en ansökan med relativt fri placering av verken är att det med stöd av ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen går att bedöma alla de konsekvenser som verksamheten kan komma att ge upphov till vid olika alternativutformningar. Ett tillstånd enligt boxmodellens förutsätter att det utifrån ansökan och den utredning som finns är möjligt att bedöma alla tänkbara placeringar inom det angivna verksamhetsområdet utifrån miljöbalkens krav, se bl.a. MÖD 2017:27 och MÖD 2018:19 samt MÖD:s domar den 13 april 2018 i mål nr M 3648-17 och den 2 oktober 2018 i mål nr M 9618-17. Bullernivån får vara 40 dB(A) ekv nivå, finns inte skäl att föreskriva 35 dB(A). Faktiskt och tekniskt möjligt för VU att innehålla 40 dB(A), i viss del med hjälp av åtagande att hålla avstånd om 750 m. Hän-syn har visats genom undantagsområden för naturvärden, våtmarker, fornlämningar m.m. Slutsatsen är att antalet möjliga placeringar är starkt begränsade. Boxmodell OK. Tjäderspelplats med sju tuppar hindrade placering på ett delområde. Ekonomisk säkerhet sattes till 1 250 000 kr per verk, bolagets yrkande om 500 000 kr per verk avslogs.</p>
---	------------------------------	---

MÖD 2018-05-18 M 4319-17	10 verk 220 m Uppdelat två grupper	Fråga om lämplig lokalisering i förhållande till såväl kända häckningsplatser för havsörn som potentiella platser. Tillstånd gavs i länsstyrelsen (MPD) och stod sig i MMD. I MÖD hade länsstyrelsen medgett ändring samt Naturvårdsverket yttrat sig. Det fanns tre kända häckningsplatser för havsörn inom 3-6 km. Möjligen fanns det sådana även närmare men det går inte att fastställa. Hänsyn ska dock även tas till mer än kända platser. Hög havsörnsakti-vitet i området som sådant ska beaktas. Det var ett kärnområde för den regionala havsörnspopulationen. Lokaliseringen är inte förenlig med 2 kap. 6 § MB, MÖD ändrade underinstanserna och avslog ansökan. Även tjäder, nattskär och berguv nämns men be-
-----------------------------	--	---

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Stora Lönhult 6:8 mfl (Vindpark Lönhult), Aneby

Ink 2016-03-04: Lönhult Vind, 6vk/210, ganska utförligt om naturvärden, fåglar (8 rödlistade, 8 AHD, markägaren satt av 5 ha skog för tjäderspel!), fladdermöss (10 arter, varav 2 rödlistade o 5 högrisk), Calluna genomfört inventeringar. Lst/Jönköping tillstyrker men pekar på risk för påverkan på arter, SOF ung likaså, men anser att ett verk står för nära tjäderspelplatsen o ett behöver flyttas söderut.

MPD/Östergötland 2017-02-23; 2408-2016: 5vk/210m (1vk avslogs), anläggningsvillkor för fåglar (v8), Batmode (v9), kontrollprogram om uppföljning av tjäderspelplats. Tillåtlighet: verk 5 för nära, verk 4 begränsad flyttmån, annars ok (dvs 1, 2, 3, 4 o 6), villkor om artskydd. MMD/Växjö 2018-09-25; M 1559-17: Enskilda och Birdlife Sverige överklagade bla mht artskyddet. MMD: MKBn ok, dock är fladdermusutredningen gammal o visar inte att skada kan undvikas, därmed är lokaliseringskravet enl 2:6 MB inte uppfyllt.

MÖD 2019-12-12, M 9211-18: Bolaget klagade o menade att MMD missuppfattat rapporterna om fladdermöss. MÖD anser att utredningen nu efter kompletteringar visar att verksamheten kan tillåtas med Batmode, då den inte kommer att påverka någon av fladdermusarterna på populationsnivå. Dock har MMD inte prövat inverkan på andra arter, buller, landsskapsbild mm, varför ärendet återförvisas till MMD för fortsatt handläggning.

MMD 2020-12-21; M 5944-19: MMD meddelade tillstånd för 5 av de 6 verken, ett gick bort pga närhet till spelplats.

BV 2021-05-10: Överklagat

2017 Ansökan om villkorsändring i tillstånd till vindkraftverk på Tågerud, Tanum

Ink 2017-05-29: Waros Tanum Vindkraft vill ha ändring i ett villkor i ett tillstånd från 2012 om avstånd till tjäderspelplats mht SOF/BirdLifes nya riktlinjer. Lst ansåg att en minskning till 1,000m men inte 500m är acceptabelt då det är i enlighet med Vindvals syntesrapport 6740 (2017).

MPD/Västra Götaland 2017-06-15; 18578-2017: Beviljar ändringen enligt 24:8 MB i enlighet med länsstyrelsens inställning, dvs 1,000m och perioden 1 april - 15 juni.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Västra Fjälla 2:4 mfl, Dals-Eds och Färjelanda

Ink 2013-12-29: Rabbalshede Kraft, 6vk max 200m (Vindpark Holmevattnet). MPD/Västra Götaland 2015-01-22; 42500-2013: Tillstånd, MMD/Vänersborg 2016-01-29; M 834-15: Villkorsändring...

MÖD 2016-12-21; M 1413-16: Avslag pga tjäder, smålom o nattskärre...

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Långenäs 1:2, Karlstad

Ink 2014-xx: Privatperson, 4vk/150m; MKB: fåglar & fladdermöss, sökanden åtar sig att vidta försiktighetsmått vid byggande o Batmode. Lst o NF/Karlstad negativa pga påverkan på skyddsvärda arter.

MPD/Örebro 2015-02-18; 1178-2014: Nattskärre, fiskgjuse, fladdermöss, avslag pga påverkan på spelplats för tjäder vid Galtryggen.

MMD/Nacka 2015-12-11; M 1455-15: Sökanden överklagade o hävdar att standardiserade avstånd inte kan användas. MMD: området slutavverkats

efter MPDs beslut, ny tjäderspelplats etablerats, mindre spelplats, inte beaktansvärd risk för påverkan i AFs mening, övriga fåglar o fladdermöss ok, återförvisning.

MPD/Örebro 20106-01; 1543-16: Tillstånd till 4vk/150m, villkor till skydd för tjäder vid byggande (V1), Batmode (V9), fiskgjuse, nattskärria o tjäder, sökanden åtar sig ett villkor om skydd för nattskärria (o Batmode). Lst anser fortfarande att underlaget är otillräckligt map artskyddet, liksom NF/Karlstad som vill ansökan tills med Green Extremes ansökan i närheten. MPD anser inte att det behövs villkor för nattskärria pga livskraftig, fiskgjusen utanför buffertzonen, men kan inte utesluta påverkan (?), Batmode ok men inget behov av uppföljning (ref MÖD dom 2014-07-27 (är väl 2014-08-27); M 9473-13XX),

MMD/Nacka slutligt beslut 2017-03-31; M 4131-16: Enskilda klagade map buller o artskydd (fiskgjuse), mm. MMD: Beslutet meddelats samtidigt som M 4395-16 ang Green Extremes ansökan om verksamhet i området. Domstolens anser sig bunden av tillåtighetsbeslutet från 2015, vilket dock inte hindrar en samlad bedömning (!!), samlad bedömning enligt 16:11 MB (ref MÖD 2016:4), här särskilt map buller o fiskgjuse, Lst har pekat på nya förutsättningar för fågeln, även om de fyra verken är ok för sig har det inte gjorts någon kumulativ bedömning med den andra parken, likaså buller, återförvisning.

Ink 2017-XX: Privatperson, 4vk/150m box 100m, vindparken Långenäs 1:2 i närheten o bul- lervillkoren ska samskrivas enl MMD, likaså utredningen av den kumulativa effekten på fisk- gjusepopulationen i området, nu är utredningen kompletterad. MKB: Buller/skuggor, markbundna naturvärden, fåglar o fladdermöss, kulturmiljö, landskapsbild, osv. Yttranden: inte tillräcklig utredning av artpåverkan (fåglar o fladdermöss), MN o NF i Karlstad tveksamma. MPD/Örebro 2018-11-23; 3873-2017: Tillstånd 4vk/150m, villkor om slutlig placering, Batmode. MPD godtar MKBn, pekar på att tillåtligheten är avgjord av MMD gn domar 2015 o 2017, finns inte skäl att frångå denna bedömning här. Påverkan på fiskgjuse, nattskärria, tjäder o fladdermöss är acceptabel.

MMD/Nacka 2019-10-16; M 92-19: Närboende klagade mht utredning av påverkan på fiskgjusen. MMD: målet återförvisat två gånger tidigare. Tillåtligheten redan avgjord gn MMD/Nackas dom 2015-12-11; M 1455-15, nu enbart påverkan villkor för arterna, dock NJA 2013 s 613. Här lämpligt att bedöma påverkan från vindkraftsparken på Öjering M 98-19, nedan). Båda målen återförvisades 2017-03-17 (M 4131-16 och M 4395-16) för ytterligare utredning av den kumulativa effekten, framgår inte

av den förnyade ansökan att någon ytterligare utredning skett, alltså återförvisning (igen!).

MPD/Örebro 2019-12-16: Ärendet pågår fortfarande, handläggs samtidigt som Öjering.

2020-02-07 pågår.

2018 Tillstånd till vindkraftverk på Lervik 1:1 m.fl., Västervik

Ink 2015-09-29: EW 15 Lervik, 9vk/200m, tidigare tillstånd 2015, återförvisning av MMD för ytterligare utredning av fåglar (MMD/Växjö 2015-09-29; M 1585-15). MKB:

MPD/Kalmar 2018-06-19; 6621-2015: Tillstånd 8vk/200m, villkor om tjäderspelplats, Batmode, mfl allmänna frågor. Efter återförvisningen har kompletterande fågelinventering utförts under 2017. Yttranden: Tjust Fågelklubb; tjäder o nattskärre. MPD: Inventering av fladdermöss ok, tre inventeringar av skyddsvärda fågelarter visar på liten förekomst, vk i närheten av spelplats kan inte tillåtas, försiktighetsmått under anläggningstiden, påverkan på övriga fåglar kan godtas.

MMD/Växjö 2019-01-28; M 3728-18: Tjust NSF o tre fågelklubbar inkl BirdLife Sweden överklagade. MMD: MPD har följt riktlinjerna för skydd för skyddsvärd fågelart, övriga arter tillräckligt inventerade o hänsyn tagen, överklagandet avslås.

MÖD 2019-12-16; M 1845-19: BirdLife Sweden överklagade o menade att skyddsavstånden respekterades. MÖD ansåg att visst ytterligare skydd för fågelarten behövdes, föreskrevs därför ytterligare skyddszon, inga vägare eller inga vingar in i zonen o inga anläggningsarbeten under viss tidsperiod.

2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Fyrskog, Lerum

Ink 2014-02-28: EW 16 Fyrskog, 7vk/185m.

MPD/Västra Götaland 2016-11-24; 7670-2014: Tillstånd 6vk/185m.

Villkor om buller, skug- gor o hindersbelysning, även avstånd o skydds-zoner, Batmode, flyg.

MMD/Vänersborg 2018-04-30; M 4678-16: Enskilda o Alefjälls NSF klagade, friluftsliv, störningar, fåglar, flyg. MMD: MKBn ok, störningarna på motstående intressen likaså, dock påverkan på fåglar o fladdermöss; tjäder. Fiskgjuse, sydfladdermus, därför avslag.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

Obs dom nedan påstående ang inte rimligt 1km!

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Björnlandhöjden, Härnösand och Kramfors

Ink 2012-12-21: E.ON Wind Sweden; 55vk/220m, boxmodell. MKB: naturvärden, fåglar o fladdermöss. Yttranden: Ångermanlands OF vill begränsa antalet vk med 8, Lst/Västernorrland allmänt om artskydd. MPD/Västernorrland 2015-05-21; 48-2013: Tillstånd 50vk/220m/35 år. Villkor: Inventering, undantag, skyddsåtgärder o begränsningar, elledning o fåglar, rennäringen, kontrollprogram (fladdermöss), delegation av placeringen. Motivering: Artskyddet kan beaktas vid placering- en, TM bör ha möjlighet att föreskriva Batmode, placering i delområden bör inte tillåtas mht kungsörn, vilket medför att 6vk faller bort. Inte rimligt att upprätthålla 1km från tjäderspel- plats, 500m/1000m från rovdjurslyor, allmän reservation om efterkommande upptäckter (!). FU 2020-02-10: Överklagades inte (en enskild överklagade, men avvisades då han var för sen (MMD/Östersund 2016-02-24; M 259-16).

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Buråsen, Dals-Ed

Ink 2013-12-27: Rabbalshede Kraft, 10vk/200m. MPD/Västra Götaland 2015-03-20; 42516-2013: Tillstånd 10vk/200m. Villkor om buller, ljus o skuggor, vissa anläggningstider. MMD/Vänersborg 2015-10-09; M 1494-15: Enskilda o två norska miljöföreningar överkla- gade, de senare menade att Esbo-reglerna inte tillämpats. MMD: en av organisationerna är medlemsorganisation, regeln ”i Sverige” strider mot diskrimineringsförbudet i Århuskonvent- ionen o alltså har föreningen talerätt. I sak ansåg domstolen att MKBn inte utredde klart på- verkan på storlom, tjäder o nattskärna, varför ansökan avslogs. SL 2020-02-07: Laga kraft.

MÖD 2018-05-18; M 4319-17: SOF o enskilda klagade, Lst/Östergötland håller med, liksom Naturvårdsverket. MÖD undanröjer pga barriäreffekter på havsörnspopulationen, därför ingen anledning att pröva påverkan på andra fåglar.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Motala Hulterna 2:1, Motala

Ink 2013-02-15: Vindpark Hulterna i Motala, 25vk/-. MKB; naturmiljö, N2000 o naturreser- vat, fåglar o fladdermöss. Lst/Örebro tillstyrker, Motala Biologiska föreningen avstyrker vissa, MPD/Östergötland 2015-09-22; 1650-2012: Tillstånd till 18vk/186m, avslår 7vk, Batmode (V8). 7 vk undantas pga radarpåverkan på LFV, påverkan på naturvärdena ok, 8 fladdermusarter varav vissa högrisk, ref MÖDs dom i M 9473-13, Batmode rimligt.

MMD/Växjö 2018-12-10; M 4237-15: Bolaget, enskilda o en förening klagade, MMD undan- rörde tillståndet för 2vk, ändrade villkoren om placering o buller, skuggor, Batmode o säker- het, lade till villkor om avstånd till tjäderspelplats o väg. Domskäl: Visat att ingen påverkan på kungsörn, 2vk bort pga tjäderspelplats, 1vk placeras med avstånd till väg, viss komplette- ring av bullervillkoret, modernisering av villkoret om Batmode (>14 C).

KF 2020-03-19: Ej PT (MMD gjorde därefter 2019-10-01) en rättelse i villkor 13 om avstånd till tjäderspelplats, men den upphävdes av MÖD gn dom 2020-09-23; M 11205-19).

Källor:

1. Jan Darpö

*Emeritus professor of environmental law Faculty of Law/Uppsala Universitet
PO Box 512, SE-751 20 UPPSALA, Sweden Tel. +46 739 137824*

E-mail: jan.darpo@jur.uu.se On the web: www.jandarpo.se *****
2021-06-18

Bilaga till forskningsrapporten *Hur många fick lov?*

2. Kronologisk lista med rättsfall avseende vindkraft i huvudsak från MÖD, där- utöver några andra fall.

Rättsfallen bevakas och sköts av Nätverket för vindbruk i samarbete med Peter Ardö, Chefsrådmann vid Mark- och miljödomstolen, Växjö tingsrätt.